

Saksframlegg

Handlings- og økonomiplan 2020-2023, budsjett 2020

Arkivsak.: 19/35885

::: Sett inn innstillingen under denne linja

Rådmannens forslag til innstilling:

1 Skattevedtak 2020

- 1.1 For inntekts- og formuesskatt skal høyeste tillatte skattesats legges til grunn.
- 1.2 I medhold av § 12 annet ledd i forskrift om gjennomføring av fordeling av skatt mv. mellom skattekreditorene avsettes en tilbakeholdt margin på bankkonto med 8,5 prosent
- 1.3 Eiendomsskatt:
 - Utskrives med kroner 5 for hver kroner 1 000 av takstverdien på bolig- og fritidseiendommer i gamle Trondheim kommune
 - Utskrives med kroner 3 for hver kroner 1000 av takstverdien på bolig- og fritidseiendommer i gamle Klæbu kommune
 - Utskrives med kroner 5 for hver kroner 1000 av takstverdien på næringseiendom
 - Alle godkjente boligenheter for eiendomsskatt gis et bunnfradrag på kroner 300 000.
 - I henhold til overgangsregel til eiendomsskatteloven §§ 3 og 4 skrives det ut eiendomsskatt på det særskilte skattegrunnlaget (maskiner og utstyr i verk og bruk) redusert med to syvendedel i 2020. Skattesatsen på det særskilte skattegrunnlaget er 6,05 promille.

2 Budsjettvedtak 2020

- 2.1 Rådmannens forslag til budsjett for bykassen vedtas slik det går fram av det spesifiserte drifts- og investeringsbudsjettet, jamfør kapittel 8 i tilleggsinnstillingen.
- 2.2 Forslag til bevilgninger som benyttes til kjøp fra/overføringer til private, interkommunale selskap og foretak vedtas slik det framgår av kapittel 6 i tilleggsinnstillingen.
- 2.3 Rådmannens forslag til investeringer og finansieringen av investeringene for 2020 vedtas slik det går fram av kapittel 4.1 i tilleggsinnstillingen.
- 2.4 Gebyrer, avgifter, kontingenter og egenbetalinger vedtas slik det framgår av budsjettforslaget, jamfør kapittel 5 i tilleggsinnstillingen.
- 2.5 Bystyret vedtar å ta opp følgende lån i 2020:
 - 2.5.1 Lån til investeringer på inntil 2 017 millioner kroner
 - 2.5.2 Lån for videreutlån til startlånordningen på inntil 350 millioner kroner
- 2.6 Rådmannen gis fullmakt til å avtale nærmere lånetidspunkt og lånevilkår, og til å inngå de nødvendige låneavtaler for kommunens innlån og utlån. Rådmannen gis videre fullmakt til å gjennomføre refinansiering av lån.
- 2.7 Bystyret gir rådmannen fullmakt til å ta opp likviditetslån på inntil 500 millioner kroner i 2020, dersom drifts- eller finansieringsmessige forhold skulle gjøre det nødvendig.

3 Handlings- og økonomiplanen 2020-2023

- 3.1 Bystyret vedtar rådmannens forslag til økonomisk handlingsregel og økonomiske målsettinger, jamfør [kapittel 4 i rådmannens forslag 25. september 2019](#).

Trondheim kommune

- 3.2 Bystyret vedtar rådmannens forslag til periodemål.
- 3.3 Bystyret vedtar rådmannens forslag til økonomiske rammer.

::: Sett inn innstillingen over denne linja

... Sett inn saksutredningen under denne linja

1. Innledning

Rådmannen la 25. september fram forslag til handlings- og økonomiplan 2020-2023, budsjett 2020. Rådmannens forslag var basert på signaler regjeringen kom med i kommuneproposisjonen 2020 og vurderinger av utviklingen lokalt. Regjeringen la 7. oktober fram forslag til statsbudsjett for 2020 (Prop 1 S (2019-2020)). Regjeringens forslag fører til noen avvik fra forutsetningene rådmannen la til grunn for sitt forslag. Rådmannen legger derfor fram en tilleggsinnstilling, hvor konsekvensene av regjeringens forslag til statsbudsjett er innarbeidet.

I tilleggsinnstillingen er det, i tillegg til effekter av statsbudsjettet, også tatt hensyn til annen informasjon vi har fått etter 25. september. Rådmannen foreslår også endringer i forslaget til investeringer. Endringene har i hovedsak sammenheng med bystyrets vedtak i tredje økonomirapport for 2019 ([sak 64/18](#)).

Dette dokumentet er inndelt i åtte kapitler. Endringene i kapittel fem og seks har i hovedsak sammenheng med endret anslag på lønns- og prisvekst i statsbudsjettet.

- Kapittel 1: Innledning
- Kapittel 2: Regjeringens forslag til statsbudsjett 2020
- Kapittel 3: Endringer i driftsbudsjettet
- Kapittel 4: Endringer i investeringsbudsjettet
- Kapittel 5: Endringer i gebyrer og brukerbetaling
- Kapittel 6: Kjøp fra andre, overføringer og tilskudd
- Kapittel 7: Korreksjoner og presiseringer
- Kapittel 8: Obligatoriske hovedoversikter og tallbudsjett

Denne tilleggsinnstillingen, sammen med dokumentet som ble lagt fram 25. september, utgjør i sum rådmannens forslag til handlings- og økonomiplan 2020-2023, budsjett 2020. Forslaget til innstilling i denne saken er dekkende for begge dokumentene.

Rådmannen har laget en simuleringsmodell i google regneark hvor politiske partier kan legge ulike tiltak som de ønsker endret sammenlignet med rådmannens forslag til budsjett og økonomiplan. Modellen kan brukes for å legge inn endringer både på drifts- og investeringsbudsjettet.

Hovedpunkter

Statsbudsjettet

Regjeringens forslag til kommuneopplegg for 2020 gir Trondheim kommune et økonomisk handlingsrom som er om lag 17 millioner kroner lavere enn forutsatt i rådmannens budsjettforslag 25. september. Hovedårsaken til at vi får lavere handlingsrom er at det øremerkede tilskuddet til tidlig innsats/lærernorm som innlemmes i rammetilskuddet i 2020 er om lag 20 millioner kroner lavere enn det kommunen har fått i øremerket tilskudd i 2019.

Trondheim kommune

Andre endringer på driftsbudsjettet

Rådmannen har i tilleggsinnstillingen tatt hensyn til annen informasjon vi har fått etter 25. september. Rådmannen har oppdatert anslagene på kommunens pensjonskostnader, sosialhjelpsutgifter, kapitalkostnader, flyktningeinntekter og inntekter fra parkeringsvirksomhet. Rådmannen har videre innarbeidet økte utgifter til ny komitéstruktur i Trondheim kommune. En stor reduksjon i pensjonskostnadene gjør at endringene samlet gir kommunen et økt handlingsrom på om lag 17 millioner kroner.

Udisponert reserve

Samlet fører regjeringens forslag til statsbudsjett og andre endringer til at kommunens handlingsrom er i samsvar med hva rådmannen anslo i budsjettforslaget 25. september. I rådmannens forslag til handlings- og økonomiplan var det avsatt en udisponert reserve på 15 millioner kroner, [jf omtale i kapittel 5](#). Rådmannen har ikke foreslått disponering av denne reserven.

Endringer i investeringsbudsjettet

Tredje økonomirapport viser at investeringene vil bli lavere enn budsjettet i 2019, hovedsakelig på grunn av forsinkelser. Som følge av dette foreslår rådmannen å øke investeringene i 2020 med 309 millioner kroner, sammenlignet med rådmannens budsjettforslag 25. september.

Økonomiske målsettinger og handlingsregler

Med rådmannens forslag til tilleggsinnstilling vil:

- Kapitalutgiftene ligge på åtte prosent av driftsinntektene fra 2022
- Gjeldsgraden i gjennomsnitt ligge på 70 prosent i perioden
- Korrigert netto driftsresultat i gjennomsnitt være 1,2 prosent i perioden
- Disposisjonsfondet vil utgjøre 5 prosent av driftsinntektene i 2023

Status handlingsregel og målsettinger						
	2020	2021	2022	2023	Gj.snitt	Målsetting
Handlingsregel renter og avdrag	-7,4%	-7,9%	-8,0%	-8,0%	-7,8%	8%
Målsetting gjeldsgrad	71%	71%	72%	67%	70%	70%
Målsetting korrigert netto driftsresultat	0,9%	0,8%	1,4%	1,7%	1,2%	2-2,5%
Målsetting disposisjonsfond	5,4%	5,2%	5,1%	5,0%	5,2%	5%

Trondheim kommune

Kapitalutgiftene og gjeldsgraden påvirkes ikke av endringene i tillegginnstillingen. Korrigert netto driftsresultat reduseres fra et gjennomsnitt på 1,9 prosent i rådmannens budsjettforslag 25. september til et gjennomsnitt på 1,2 prosent. Dette skyldes at premieavviket (differansen mellom premiebetaling og beregnet pensjonskostnad) øker vesentlig i nye prognoser fra pensjonskassene. Disposisjonsfondet forventes å bli høyere enn i rådmannens budsjettforslag 25. september. Årsaken er at det ble satt av 114 millioner kroner til disposisjonsfond i saken om tredje økonomirapport og at forventet lavere pensjonskostnader ikke gjør det nødvendig å benytte disposisjonsfondet til finansiering. Pensjonskostnadene omtales nærmere i kapittel 3.

2. Regjeringens forslag til statsbudsjett 2020

I dette kapitlet gis det en kort omtale av kommuneopplegget i statsbudsjett. For nærmere informasjon vises det til Kommunaldepartementets budsjettproposisjon ([Prop 1 S 2019-2020](#)), [oversikt over aktuelle saker for Trøndelag](#) og [KS' presentasjon av statsbudsjettet](#)

Endringer i kommuneopplegget for 2019

Regjeringen oppjusterer i statsbudsjettet anslaget på kommunenes skatteinntekter i 2019 med 4,2 milliarder kroner. Det gir kommunene en anslått skattevekst på 3,8 prosent i 2019. Dette er om lag det samme som rådmannen la til grunn i tredje økonomirapport 2019 ([sak 47/19](#)). De økte skatteinntektene i 2019 er engangsinntekter for 2019.

Vekst i frie inntekter i 2020

Regjeringen foreslår i statsbudsjettet at kommunene får en reell vekst i de frie inntektene på 1,3 milliarder kroner i 2020. Dette er i samsvar med hva rådmannen la til grunn i budsjettforslaget 25. september. Nytt i forhold til kommuneproposisjonen er at regjeringen begrunner veksten med satsing på to områder:

- 400 millioner kroner er begrunnet med "satsing" på tidlig innsats i skolen
- 150 millioner kroner er begrunnet med opptrappingsplan på rusfeltet

Regjeringen foreslår som tidligere varslet at det øremerkede tilskuddet til tidlig innsats/lærernorm innlemmes i kommunenes rammetilskudd i 2020. Rådmannen forutsatte i budsjettforslaget 25. september at bevilgningen ble videreført på samme nivå i 2020 som i 2019. Tilskuddet som innlemmes er imidlertid om lag 500 millioner kroner lavere enn det som er utbetalt i øremerket tilskudd i 2019. Den begrunnede veksten i frie inntekter blir på denne måten en nødvendig bevilgning for å kunne videreføre satsingen på tidlig innsats på om lag samme nivå i 2020 som i 2019.

Regjeringen begrunner 150 millioner kroner av veksten med opptrappingsplan for rusfeltet (Trondheims andel utgjør om lag fem millioner kroner). Rådmannen har ikke prioritert dette i sitt budsjettforslag.

KS mener at kommunene med regjeringens forslag til statsbudsjett får et negativt handlingsrom på 150 millioner kroner i 2020:

Tabell 1. Kommunenes handlingsrom. Kilde: KS

	Milliarder kroner
Frie inntekter	1,3
<i>Utgifter</i>	
Demografikostnader	1,3
"Satsing" på tidlig innsats	0,4
Russatsing	0,15

Trondheim kommune

Pensjonskostnader utover lønnsvekst	-0,4
Sum utgifter	1,45
Mulig handlingsrom	-0,15

KS viser videre at økt etterspørsel og behov innenfor pleie- og omsorg begrenser kommunenes handlingsrom. Dette samtidig som regjeringen foreslår å svekke den statlige finansieringen av særlige ressurskrevende tjenester ved å øke innslagspunktet for når kommunene kan kreve refusjon for utgifter. Rådmannen hadde i budsjettforslaget 25. september tatt høyde for at regjeringen kunne stramme inn på refusjonsordningen for ressurskrevende tjenester.

Med regjeringens forslag til statsbudsjett får Trondheim kommune en reell vekst i de frie inntektene som er 12 millioner kroner lavere enn forutsatt i rådmannens budsjettforslag 25. september. Lavere øremerket tilskudd til barnehage og lavere flyktningeinntekter enn forutsatt reduserer handlingsrommet med ytterligere fem millioner kroner.

Kommunalt skatteøre

Som varslet i kommuneproposisjonen legges det opp til at skatteinntektene (inkludert eiendomsskatt) skal utgjøre om lag 40 prosent av samlede inntekter. For å oppnå denne målsettingen foreslår regjeringen at den kommunale skatteøren (den andelen av skatt på inntekt og formue som kommunesektoren beholder) reduseres med 0,45 prosentpoeng til 11,10 prosent.

Pris- og lønnsvekst i 2020

Pris- og lønnsveksten i kommunesektoren i 2020 (deflator) er anslått til 3,1 prosent. Dette er 0,1 prosentpoeng høyere enn lagt til grunn i rådmannens budsjettforslag 25. september.

Andre saker med relevans for Trondheim kommune

Integreringstilskudd flyktninger

Satsene for integreringstilskuddet til flyktninger øker fra 2019 til 2020 i gjennomsnittet med 1,3 prosent, som er under kommunal deflator på 3,1 prosent. Satsene øker mest (2 prosent) for bosettingsår 1 og mindre for de andre årene. Det særskilte tilskuddet ved bosetting av enslige mindreårige reduseres fra 2019 til 2020. I stedet for å prisjustere flyktningetilskuddene fullt ut, foreslår regjeringa å disponere deler av midlene til målrettede tiltak på integreringsfeltet. Midlene skal blant annet benyttes til tiltak som gir flere utdanning og kvalifisering, slik at de kan komme i arbeid og delta i samfunnet.

Kommunale klimamidler

Regjeringen innstiller på at budsjettet til Klimasats reduseres med 20 millioner kroner fra 202 millioner kroner til 182 millioner kroner. Reduksjonen vil redusere kommunens mulighet til å få tilskudd på sine lokale klimatiltak.

Reduserte maksimalsats for eiendomsskatt reduserer kommunens handlingsrom

Regjeringen foreslår som tidligere varslet at maksimalsatsen for eiendomsskatt på bolig- og fritidseiendommer reduseres fra fem til fire prosent i 2021.

3. Endringer i driftsbudsjettet 2020-2023

Regjeringens forslag til statsbudsjett og annen ny informasjon rådmannen har fått etter 25. september gjør at rådmannen vil foreslå noen endringer i driftsbudsjettet for perioden 2020-2023. Forslaget til endringer er

Trondheim kommune

vist i tabell 2. Endringene er omtalt under tabellen. En oppdatert [oversikt over tiltak på tjenesteområdene er tilgjengelig her](#) som pdf og på [denne nettsiden](#).

Tabell 2. Statsbudsjettet 2020 og andre endringer. Endringer i forhold til rådmannens forslag til handlings- og økonomiplan 2020-2023, lagt fram 25. september. Tall i millioner kroner. Negativt tall er økte inntekter eller reduserte utgifter.

	2020	2021	2022	2023
Endringer som følge av statsbudsjettet				
1. Endring i skatt	-91,2	-93,3	-95,5	-97,5
2. Endring i rammetilskudd	64,6	80,6	74,4	75,9
3. Endring i pris- og lønnskompensasjon	12,1	12,1	12,1	12,1
4. Oppgaveendringer, innlemminger m.m.	26,5	12,1	12,1	12,1
5. Flyktningeinntekter (lavere prisjustering)	11,0	11,0	11,0	11,0
6. Reduserte netto utgifter til flyktninger	-9,0	-9,0	-9,0	-9,0
7. Tilskudd barnehager	3,2	3,2	3,2	3,2
8. Reformstøtte	-1,1			
9. Merutgift med samordning av pensjonsleverandør	1,1			
Sum endringer i statsbudsjettet	17,3	16,7	8,2	7,8
Andre endringer				
10. Rebevilgning av udisponerte midler i 2019	25,5	0,0	0,0	0,0
11. Bruk av disposisjonsfond	-25,5	0,0	0,0	0,0
12. Organisatoriske endringer, to nye komiteer	1,8	1,8	1,8	1,8
13. Pensjonskostnader	-78,0	-58,0	-40,0	-21,0
14. Endret bruk av disposisjonsfond til finansiering av pensjonskostnader	36,2	16,8	22,4	4,6
15. Flyktningetilskudd, jf 3. økonomirapport 2019	40,0	40,0	40,0	40,0
16. Reduserte utgifter flyktninger, jf 3. økonomirapport 2019	-40,0	-40,0	-40,0	-40,0
17. Økte sosialhjelpsutgifter	15,0	15,0		
18. Kapitalutgifter	-2,3	-2,3	-2,4	-3,2
19. Parkeringsinntekter	10,0	10,0	10,0	10,0
Sum andre endringer	-17,3	-16,7	-8,2	-7,8
Sum (statsbudsjett og andre endringer)	0	0	0	0

3.1 Endringer som følge av regjeringens forslag til statsbudsjett

1. Endring i skatt

Rådmannen foreslår at budsjetterte inntekter fra skatt på inntekt og formue økes med 91 millioner kroner sammenlignet med anslaget i rådmannens budsjettforslag 25. september. Anslaget er basert på følgende forutsetninger:

- Trondheim kommune anslås å få en skattevekst på 5,0 prosent i 2019. Kommunene samlet anslås i samsvar med anslaget i statsbudsjettet å få en vekst på 3,8 prosent i 2019. Rådmannen anslo i 3. økonomirapport at Trondheim kommune ville få en skattevekst på 4,2 prosent i 2019. Årsaken til at vi har oppjustert skatteanslaget er at kommunen ved utgangen av september hadde en akkumulert skattevekst på 5,1 prosent. Det gjenstår fortsatt en stor skattemåned, november. Det er derfor fortsatt usikkerhet knyttet til tallet.
- Trondheim kommune anslås å få en skattevekst på 3,1 prosent i 2020. Kommunene samlet anslås i samsvar med anslaget i statsbudsjettet å få en vekst på 2,1 prosent i 2020. Årsaken til at vi har budsjettert med at Trondheim vil få en høyere skattevekst enn landsgjennomsnittet er at Trondheim har hatt noe høyere skattevekst enn landet de siste årene. Dette er nærmere omtalt under [beregningstekniske forutsetninger](#) i rådmannens budsjettforslag 25. september.

2. Endring i rammetilskudd

Rådmannen foreslår at budsjetterte inntekter fra rammetilskudd reduseres med 65 millioner kroner sammenlignet med rådmannens budsjettforslag 25. september. Anslaget er basert på følgende forutsetninger:

- Rammetilskudd, eksklusive inntektsutjevnenende tilskudd, utgjør i underkant av 4,3 milliarder kroner.
- Trondheim kommune får et trekk gjennom inntektsutjevningen i inntektssystemet på 149 millioner kroner.

Rammetilskuddet til kommunene er justert for innlemming av øremerkede tilskudd, regelendringer med mer. Dette er nærmere omtalt under avsnitt 4 om oppgaveendringer.

3. Endring i pris- og lønnsvekst

Rådmannen la i sitt budsjettforslag for 2020 til grunn at den kommunale deflatoren (vektet anslag på pris- og lønnsvekst) ble anslått til 3,0 prosent i statsbudsjettet. I forslaget til statsbudsjett er den kommunale deflatoren anslått til 3,1 prosent. Økt anslag på lønns- og prisvekst gjør at rådmannen foreslår å sette av 7 millioner kroner mer for å dekke delårseffekt av lønnsoppgjør 2020, og 5 millioner kroner mer for å kompensere tjenesteområdene for prisvekst.

4. Oppgaveendringer

Rammetilskuddet til kommunene justeres hvert år for oppgaveendringer, regelendringer, innlemming av øremerkede tilskudd med mer. Denne typen endringer skal være nøytrale for kommunesektoren samlet, i den forstand at økning eller reduksjon i rammetilskuddet skal motsvares av en tilsvarende utgiftsøkning eller utgiftsreduksjon. For den enkelte kommune kan det være avvik mellom endring i rammetilskudd og endring i utgifter. Endring i rammetilskudd som følge av oppgaveendring, innlemminger m.m. er innarbeidet i tall for rammetilskudd i tabell 2.

Rådmannen foreslår at driftsrammene til tjenesteområdene korrigeres for oppgaveendringer, regelendringer og innlemming av øremerkede tilskudd m.m. Rådmannen har lagt til grunn at tjenesteområdenes handlingsrom ikke skal påvirkes av endringene. Det innebærer at noen tjenesteområder vil få en større økning i netto driftsramme enn Trondheim kommune har fått i rammetilskudd, mens noen tjenesteområder får en lavere økning i netto driftsramme enn Trondheim kommune får i rammetilskudd. Dette er nærmere omtalt under tabellen.

Trondheim kommune

Tabell 3. Oppgaveendringer og regelendringer. Endringer i forhold til rådmannens forslag til handlings- og økonomiplan 2020-2023, lagt fram 25. september. Tall i millioner kroner. Positivt tall er økt ramme. Negativt tall er redusert ramme.

Tjenesteområde	Tiltak	2020	2021	2022	2023
<i>Tilleggsinnstilling</i>					
Diverse sentrale bevilgninger		-39,0	-39,0	-39,0	-39,0
Skole	Tilskudd til økt lærertetthet	51,5	51,5	51,5	51,5
Interne tjenester	Statliggjøring av kemnerfunksjon	-16,9	-29,0	-29,0	-29,0
Eiendomstjenester	Statliggjøring av kemnerfunksjon		-3,4	-3,4	-3,4
Tekniske tjenester	Tilskudd til gang og sykkelveier	0,0	0,0	0,0	0,0
Psykisk helse og rus	Tilskudd til rekruttering av psykologer	2,1	2,1	2,1	2,1
Barne- og familietjenesten	Tilskudd til rekruttering av psykologer	0,8	0,8	0,8	0,8
Helse- og omsorg	Tilskudd til dagaktivitetstilbud til demens	4,3	4,3	4,3	4,3
Helse- og omsorg	Tilskudd til habilitering og rehabilitering	2,1	2,1	2,1	2,1
Barne- og familietjenesten	Tilskudd til samordning av lokale rus- og kriminalitetsforebyggende tiltak	0,2	0,2	0,2	0,2
Kvalifisering og velferd	Tilskudd til etablering og tilpassing av egen bolig	19,0	19,0	19,0	19,0
Skole	Tilskudd til leirskoleopplæring	1,6	1,6	1,6	1,6
Skole	Inntektsgradert foreldrebetaling SFO	0,8	1,8	1,8	1,8
Miljøtjenester	Overføring av oppgaver på landbruksområdet	0,1	0,1	0,1	0,1
Sum		26,5	12,1	12,1	12,1

Diverse sentrale bevilgninger

I rådmannens budsjettforslag var anslåtte merutgifter som følge av oppgaveendringer, innlemminger av øremerkede tilskudd, regelendringer m.m. foreløpig budsjettet under diverse sentrale bevilgninger. Vi vet nå mer om hvilket tjenesteområde som vi får en endring i netto driftsramme som følge av endringene. Driftsrammen til diverse sentrale bevilgninger reduseres derfor med 39 millioner kroner. Midlene legges i stedet på aktuelle tjenesteområder, jf omtale under.

Innlemming av tilskuddet til tidlig innsats gjennom økt lærertetthet på 1-10 trinn

Trondheim og Klæbu kommune har til sammen mottatt 51,5 millioner kroner i tilskudd til tidlig innsats. I 2020 innlemmes tilskudd til tidlig innsats gjennom økt lærertetthet i kommunenes rammetilskudd. Det overføres 1,3 milliarder kroner fra kap. 226, post 63. Trondheim kommune får da en økning i rammetilskuddet på 32,8 millioner kroner. Rådmannen foreslår at netto driftsramme til skole økes med 51,5 millioner kroner. Dette tilsvarer hva kommunen fikk i øremerket tilskudd i 2019.

Overføring av skatteoppkreving fra kommunene til Skatteetaten

Regjeringen foreslår å overføre skatteoppkrevingen fra kommunene til Skatteetaten fra 1. juni 2020. Kommunene beholder særnamskompetansen for kommunale krav. Skatteetaten kan bistå kommunene med innkreving med fakturering og innkreving av kommunale krav. KS har uttalt at ved overføringen må følgende ivaretas:

- Kommunene må sikres nødvendige styringsdata, også med foreløpige tall
- Full åpenhet om forutsetningene i skatteanslagene

Trondheim kommune

- Kommunenes likviditet må ikke svekkes

Kommunenes utgifter til skatteoppkreving er i statsbudsjettet anslått til 1,1 milliarder kroner årlig. Kommunenes rammetilskudd reduseres derfor tilsvarende. Trondheim kommune får som følge av dette en reduksjon i rammetilskuddet på 22,8 millioner kroner i 2020 og 39 millioner kroner i 2021. Trondheim kommunes utgifter til skatteoppkreving utgjør om lag 29 millioner kroner. Driftsrammen til interne tjenester foreslås derfor redusert med 16,9 millioner kroner i 2020 og 29 millioner kroner i 2021.

Trondheim kommune har i tillegg 3,4 millioner kroner i leieutgifter til lokalene hvor kemneren er i dag. Utgiftene finansieres innenfor driftsrammen til eiendomstjenester. Rådmannen foreslår at leieavtalen sies opp fra 1.1.2021. Driftsrammen til eiendomstjenester forelås derfor redusert med 3,4 millioner kroner i 2021.

For skatte- og avgiftskrav som den kommunale skatteoppkreveren har hatt innkrevingsansvaret for har de kunnet holde forretning for utleggspant i sitt distrikt, samt nedlegge utleggstrekk i hele landet. Rettsgebyrer for avholdte forretninger har i sin helhet tilfalt kommunekassen, mens de vil tilfalle staten med den overføringen av skatteoppkreverfunksjonen. Rettsgebyrene har for Trondheims del utgjort om lag tre millioner kroner årlig. Rådmannen har ikke innarbeidet inntektsbortfallet i forslaget til tilleggsinnstilling. Bakgrunnen for det er at rådmannen har forventninger om at uttrekket fra kommunerammen korrigeres for bortfall av kommunale innfordringsinntekter som i fremtiden vil tilfalle staten.

Tilskudd til gang og sykkelveier

Tilskuddsordningen for gang- og sykkelveier innlemmes i rammetilskuddet til kommunene i 2020. Det overføres samlet 48,6 millioner kroner til kommunenes rammetilskudd. Trondheim kommunes rammetilskudd økes som følge av dette med 1,7 millioner kroner. Trondheim kommune har ikke mottatt midler fra tilskuddsordningen i 2019. Driftsrammene til tjenesteområdene foreslås derfor ikke justert som følge av dette.

Tilskudd til rekruttering av psykologer

Regjeringen har gjennom et rekrutteringstilskudd lagt til rette for at alle kommuner kan rekruttere psykologkompetanse før plikten til å ha slik kompetanse i de kommunale helse- og omsorgstjenestene trer i kraft 1. januar 2020. Tilskuddet innlemmes i rammetilskuddet i 2020 gjennom en overføring på 211,6 millioner kroner. Trondheim kommune får som følge av dette en økning i rammetilskuddet på 7,2 millioner kroner. Trondheim kommune mottok i 2019 2,9 millioner kroner fra den øremerkede tilskuddsordningen. Driftsrammen til psykisk helse og rus foreslås derfor økt med 2,1 millioner kroner og driftsrammen til barne- og familietjenesten med 0,8 millioner kroner.

Tilskudd til dagaktivitetstilbud for demens

Kommunene har fra 1. januar 2020 plikt til å tilby et dagaktivitetstilbud til hjemmeboende personer med demens. For å bygge ut et slikt tilbud ble det etablert en tilskuddsordning som innlemmes i rammetilskuddet i 2020. Det overføres 369,1 millioner kroner til rammetilskuddet. Trondheim kommune får som følge av dette en økning i rammetilskuddet på 11,9 millioner kroner. Trondheim kommune har søkt om 4,3 millioner kroner fra den øremerkede tilskuddsordningen i 2019. Driftsrammen til helse- og omsorg foreslås derfor økt med 4,3 millioner kroner i 2020.

Tilskudd til habilitering og rehabilitering

Regjeringen la i statsbudsjettet for 2017 fram en treårig opptrappingsplan for habilitering og rehabilitering og opprettet et øremerket stimuleringsstilskudd. 2019 er siste år i opptrappingsplanen og stimuleringsstilskuddet innlemmes i rammetilskuddet i 2020. Det overføres derfor 87 millioner kroner til kommunenes rammetilskudd. Trondheim kommune får som følge av dette en økning i rammetilskuddet på 2,9 millioner kroner. Trondheim kommune mottok i 2019 2,1 millioner kroner fra den øremerkede tilskuddsordningen. Driftsrammen til helse- og omsorg foreslås derfor økt med 2,1 millioner kroner.

Trondheim kommune

Tilskudd til samordning av lokale rus- og kriminalitetsforebyggende tiltak

I 2020 innlemmes tilskudd til samordning av lokale rus- og kriminalitetsforebyggende tiltak i kommunenes rammetilskudd. Det overføres 6,3 millioner kroner. Trondheim kommune får som følge av dette en økning i rammetilskuddet på 0,2 millioner kroner. Trondheim kommune mottok 0,2 millioner kroner fra tilskuddsordningen i 2019. Driftsrammen til barne- og familietjenesten foreslås derfor økt med 0,2 millioner kroner.

Tilskudd til etablering og tilpassing av egen bolig

Som en del av kommunereformen overføres ansvaret for tilskudd til etablering i egen bolig og tilskudd tilpasning av bolig fra Husbanken til kommunene i 2020. Tilskudd på kap 581, post 75 innlemmes i rammetilskuddet som økes med 496,5 millioner kroner. Trondheim kommune får som følge av dette en økning i rammetilskuddet på 17,8 millioner kroner. Trondheim kommune mottok 19 millioner kroner fra tilskuddsordningen i 2019. Dette er mindre enn vi mottok i 2018, hvor vi fikk 28 millioner kroner. Lavere tilskudd i 2019 enn tidligere år har sammenheng med ubrukte midler i 2018. Rådmannen foreslår at driftsrammen til kvalifisering og velferd økes med 19 millioner kroner.

Tilskudd til leirskoleopplæring

Fra 1. august 2019 har kommunene plikt til å tilby leirskole eller annen skoletur med overnatting som del av grunnskoleopplæringen. Det øremerkede tilskuddet til leirskoleopplæring innlemmes, og 56,1 millioner kroner overføres til rammetilskuddet. Trondheim kommune får som følge av dette en økning i rammetilskuddet på 1,9 millioner kroner. Trondheim kommune mottok 1,6 millioner kroner av tilskuddet i 2019. Driftsrammen til skole foreslås derfor økt med 1,6 millioner kroner.

Inntektsgradert foreldrebetaling SFO 1-2 trinn

Regjeringen foreslår å innføre en nasjonal ordning med inntektsgradert foreldrebetaling i SFO på 1. og 2. trinn fra skoleåret 2020/2021. Dette innebærer at foreldrebetaling for et heltidstilbud i SFO på 1.-2. trinn maksimalt utgjøre 6 prosent av den samlede person- og kapitalinntekten i husholdningen. Kommunene kompenseres i 2020 gjennom en økning i rammetilskuddet på 58,2 millioner kroner og 140 millioner kroner i 2021. Trondheim kommune får en økning i rammetilskuddet på 2 millioner kroner 2020 og 4,8 millioner kroner i 2021. Skoleområdet bruker allerede i dag anslagsvis 5,7 millioner kroner på friplasser i SFO i første og andre trinn. Det antas at dette vil øke til 7,5 millioner kroner ved inntektsgradering av 1. og 2. trinn. Rådmannen anslår at innføringen av inntektsgradert foreldrebetaling vil gi kommunen en merutgift på 0,8 millioner kroner i 2020 og 1,8 millioner kroner i 2021. Driftsrammen til skole foreslås derfor økt tilsvarende.

Overføring av oppgaver på landbruksområdet

Som en del av kommunereformen får kommunene overført ansvaret fra fylkesmannen for forvaltning av nærings- og miljøtiltak i skogbruket, tilskudd til tiltak i beiteområder og tilskudd til utvalgte kulturlandskap i jordbruket og verdensarvformådene Vegaøyan og Vestnorsk fjorlandskap. Rammetilskuddet til kommunene økes som følge av dette med 10,4 millioner kroner. Trondheim kommune får en økning i rammetilskuddet på 0,06 millioner kroner. Driftsrammen til miljøtjenester foreslås økt tilsvarende.

5. Integreringstilskudd flyktninger

Rådmannen forutsatte i forslag til budsjett 2020 at det statlige integreringstilskuddet til flyktninger ble prisjustert med 3,0 prosent. Regjeringen foreslår i forslag til statsbudsjett at satsene for integreringstilskudd i gjennomsnitt økes med kun 1,3 prosent fra 2019 til 2020. Regjeringen foreslår i tillegg å redusere satsene for det særskilte tilskuddet ved bosetting av enslige mindreårige flyktninger. Det gjør at flyktningeinntektene beregnes til å bli 11 millioner kroner lavere enn forutsatt i rådmannens budsjettforslag.

6. Reduserte netto utgifter til flyktninger

Regjeringa foreslår å omdisponere deler av priskompensasjonsmidlene (jfr pkt 5 over) til målrettede tiltak på integreringsfeltet. Midlene skal blant annet benyttes til tiltak som gir flere utdanning og kvalifisering, slik at de kan komme i arbeid og delta i samfunnet.

Trondheim kommune

Rådmannen antar at lavere inntekter som følge av lavere satser på integreringstilskudd delvis vil motsvares av økte tiltaksrettede tilskuddsmidler (etter søknader) på integreringsfeltet. Når det gjelder reduserte satser for det særskilte tilskuddet ved bosetting av enslige mindreårige flyktninger, henviser regjeringen til rapport for 2018 fra Beregningsutvalget at kartlegging av kommunens utgifter til bosetting og integrering av enslige mindreårige flyktninger viser en dekningsgrad for tilskudd på 112,5 prosent.

Rådmannen foreslår på dette grunnlag å redusere netto budsjetttramme på tjenesteområdene med til sammen ni millioner kroner. Reduksjonen fordeler seg med tre millioner kroner på Kvalifisering og velferd, tre millioner kroner på Barne- og familietjenesten og tre millioner kroner på området Flyktninger (fellesmidler).

7. Tilskudd barnehage

Regjeringen foreslår en reduksjon av ekstra tilskudd til bemanningsnorm fra om lag 260 millioner kroner i 2019 til 111 millioner kroner i 2020. Tilskuddet har så langt blitt fordelt til både kommunale og private barnehager, men det foreslås at tilskuddet i 2020 i sin helhet går til små, private barnehager. Endringen medfører en inntektssvikt på 3,2 millioner kroner i 2020-2023 sammenlignet med forutsetningene i rådmannens budsjettforslag. Netto driftsramme til barnehage foreslås økt tilsvarende.

8. og 9. Reformstøtte og samordning av pensjonsleverandør

I august 2019 vedtok fellesnemnda for Klæbu og Trondheim at Trondheim kommunale pensjonskasse (TKP) skal være leverandør av tjenstepensjonsordning i nye Trondheim. Rådmannen anslo i [budsjettforslaget 25. september](#) at samordning av pensjonsleverandør i de to kommunene ville gi en merutgift på mellom 27,9 og 35,7 millioner kroner. Rådmannen foreslo at reformstøtten som kommunen får utbetalt på sammenslåingstidspunktet i sin helhet ble avsatt til styrking av bufferkapitalen i TKP. Rådmannen anslo at reformtilskuddet ville utgjøre 32,4 millioner kroner. Regjeringen foreslår i forslag til statsbudsjett at kommunen skal få 33,5 millioner kroner i reformstøtte. Rådmannen foreslår at økning i beløp (1,1 millioner kroner) også avsettes til styrking av bufferkapitalen i TKP.

3.2 Andre endringer

10. og 11. Rebevilgning av udisponerte midler i 2019/bruk av disposisjonsfond

Rådmannen innstilte i tredje økonomirapport på at driftsrammen til idrett og friluftsliv og miljøtjenester ble redusert med henholdsvis 17 og 8,5 millioner kroner som følge av at tiltak først vil gjennomføres/komme til utbetaling i 2020. Ubrukte midler ble foreslått avsatt på disposisjonsfond. Rådmannen foreslår at de ubrukne midlene rebevilges i 2020, og at driftsrammene til idrett og friluftsliv og miljøtjenester økes med henholdsvis 17 og 8,5 millioner kroner. Økningen finansieres med bruk av disposisjonsfond.

12. Organisatoriske endringer, to nye komitéer

I samarbeidsplattformen mellom AP, SV, MDG og SP er det enighet om at Trondheim kommune skal styres etter formannskapsmodellen, med følgende komitestructur:

1. Areal og samferdsel
2. Miljø og næring
3. Finans og organisasjon
4. Oppvekst
5. Helse og eldre
6. Sosial- og arbeidsliv
7. Kultur, idrett og friluftsliv
8. Kontrollutvalg

Sammenlignet med dagens struktur gir dette en merutgift på 1,8 millioner kroner. Rådmannen foreslår at driftsrammen til bystyret m.m. økes tilsvarende.

13. Pensjonskostnader

Trondheim kommunale pensjonskasse (TKP) og Kommunal Landspensjonskasse (KLP) har kommet med nye prognoser som tar hensyn til innføringen av ny tjenstepensjonsordning fra 1.1.2020. Budsjettanslaget viser betydelig høyere premiebetalinger og lavere pensjonskostnader for planperioden. Dette gir vesentlig høyere premieavvik de første årene. Premieavviket inntektsføres det året det oppstår, mens det gir høyere akkumulert premieavvik og dermed høyere amortiseringskostnader de påfølgende syv år. Med den informasjonen rådmannen har så langt vil de sentrale pensjonskostnadene reduseres med 78 millioner kroner i 2020, og henholdsvis 58, 40 og 21 millioner kroner de tre neste årene sammenlignet med rådmannens forslag til handlings- og økonomiplan for 2020-2023. Rådmannen foreslår derfor å redusere driftsrammen til diverse sentrale bevilgninger med tilsvarende beløp.

Det er fortsatt flere uavklarte forhold knyttet til overgangen til ny tjenstepensjonsordning. Som følge av at den gamle pensjonsordningen lukkes for de som er født etter 1962, vil det frigjøres et betydelig beløp på premiefond. Dette beløpet kan benyttes til å redusere premiebetalingene i årene som kommer og således påvirke pensjonskostnadene. Størrelsen på beløpet og utbetalingstidspunkt vil bli klart i løpet av 2020. Andre uavklarte forhold er finansieringen av avtalefestet pensjon (AFP) og en langsiktig løsning for særaldersgrenser. Rådmannen kommer tilbake til pensjonskostnadene i økonomirapporteringen i 2020.

14. Endret bruk av disposisjonsfond til finansiering av pensjonskostnader

I rådmannens budsjettforslag 25. september er det foreslått å benytte 80 millioner kroner av disposisjonsfondet (henholdsvis 30 og 50 millioner kroner i 2020 og 2021) til å finansiere pensjonskostnader. Som følge av forventet lavere pensjonskostnader enn tidligere lagt til grunn, foreslår rådmannen å reversere bruk av disposisjonsfond i planperioden på til sammen 80 millioner kroner. Rådmannen har fordelt reverseringen over fire år for å få noenlunde likt handlingsrom i hvert av årene i økonomiplanperioden.

15. Flyktningetilskudd, jf 3. økonomirapport 2019

Rådmannen varslet i 3. økonomirapport 2019 at flyktningeinntektene anslås å bli 40 millioner kroner lavere enn budsjettet i 2019. Lavere inntekter enn forutsatt i 2019 medfører også samme lavere nivå inn i 2020. Dette gjør at rådmannen, også fra 2020, foreslår å redusere budsjetterte flyktningeinntekter med 40 millioner kroner sammenlignet med rådmannens budsjettforslag 25. september.

16. Reduserte utgifter flyktninger, jf 3. økonomirapport 2019

Kostnadene på integrering av flyktninger i introduksjonsprogrammet i 2019 er, på samme måte som for inntektene, lavere enn budsjettet, og ligger om lag 40 millioner kroner under budsjett. At utgiftene til introduksjonsprogrammet går ned skyldes i hovedsak bosetting av færre flyktninger og innvandrere enn forventet. Dette lavere nivået gjelder også inn i 2020, og rådmannen foreslår derfor å redusere budsjetttrammen på tjenesteområdet Kvalifisering og velferd med ytterligere 40 millioner kroner fra 2020 sammenlignet med rådmannens budsjettforslag 25. september.

17. Økte sosialhjelpsutgifter

Som omtalt i tredje økonomirapport har vi hatt en utgiftsvekst på økonomisk sosialhjelp i 2019. I forbindelse med budsjettopplegget 2020 ble utgifter til flyktninger og innvandrere sett på som en samlet post, der økte utgifter til sosialhjelp ses på som en konsekvens av økt antall flyktninger. Opplegget har derfor vært å se utgiftene i en sammenheng der eventuelle lavere utgifter på tidlig fase av integreringen brukes til senere faser av integreringen. På denne måten har tjenesteområdet Kvalifisering og velferd gått mot balanse i 2019 på tross av store merforbruk på sosialhjelp. På grunn av lavere inntekter på flyktningesiden enn forventet trekkes det nå ut 40 millioner kroner og det legges inn 15 millioner kroner til sosialhjelp. Dette gir tjenesteområdet 25 millioner kroner mindre til å håndtere økonomisk sosialhjelp enn det som var ble foreslått rådmannens budsjettforslag 25. september. Tiltaket øker risikoen for merforbruk. Samtidig er det

Trondheim kommune

vanskelig å estimere ressursbruken for dette området da det er stor usikkerhet rundt utgiftene til økonomisk sosialhjelp. Rådmannen vil komme tilbake til sosialhjelpsutviklingen i økonomirapportene.

18. Kapitalutgifter

Kapitalutgiftene reduseres med i overkant av to millioner kroner årlig sammenlignet med budsjettforslaget 25. september. Dette skyldes at størrelsen på kapitalutgiftene beregnes som en prosentsats av frie disponible inntekter. Etter fremleggelsen av statsbudsjettet forventes frie disponible inntekter å bli noe lavere - dette reduserer de samlede kapitalutgiftene.

Sammensetningen av kapitalutgiftene endres også noe. Dette skyldes at forventet lånevolum ved inngangen til 2020 reduseres som følge av at investeringer i tredje økonomirapport flyttes fra 2019 til 2020.

19. Parkeringsinntekter

Rådmannen budsjetterte i budsjettforslaget 25. september men en inntekt fra enheten Trondheim parkering på 96,6 millioner kroner, jf [kapittel 25](#). Rådmannen understreket at det var usikkerhet knyttet til anslaget: *“Det gjenstår noe arbeid i å verifisere størrelsen på bortfall av inntekter knyttet til 50 prosent rabatt for el-biler (regelverket er ikke klart) samt grensesnittet mellom enheten og Trondheim Parkering AS. Rådmannen vil derfor innarbeide et mer gjennomarbeidet budsjett i tilleggsnotatet som fremlegges bystyret etter at statsbudsjettet foreligger”.*

Etter en gjennomgang av forutsetningene for budsjetteringen foreslår rådmannen at anslaget på inntekter fra enheten Trondheim parkering reduseres med 15 millioner. Det innebærer at rådmannen foreslår en positiv netto driftsramme for enheten Trondheim parkering på 80,6 millioner kroner.

Som følge av omorganiseringen av selskapet vil noe av inntektene fra parkeringsvirksomhet nå komme i form leieinntekter til Trondheim kommune, anslagsvis fem millioner kroner. Rådmannen foreslår derfor å redusere driftsrammen til eiendomstjenester med fem millioner kroner.

I budsjettforslaget til enheten Trondheim parkering er det forutsatt en gjennomsnittlig økning av betalingen for parkering på om lag 15 prosent fra 2019 til 2020, at område for soneparkering utvides og at tiden for betaling på lørdager utvides. Det forventes at inntektene reduseres som følge av halv pris for el-biler fra og med 2020 og at flere parkeringsplasser skal forbeholdes ordningen om bildeling. Vi har i det siste året registrert en sterk nedgang i inntekter fra gebyrer for feilparkering, i overkant av 20 prosent. Det er grunn til å understreke usikkerheten i budsjettet til parkeringsvirksomheten. Rådmannen vil legge frem egen sak med forslag til endrede betalingssetser for parkering.

4. Forslag til endring i investeringer 2020-2023

Bystyret vedtok ved behandlingen av [tredje økonomirapport](#) 17. oktober endringer i investeringsbudsjettet for 2019. Som følge av dette foreslår rådmannen endringer i investeringsbudsjettet for 2020.

Tabell 4 Endring i investering og finansiering: Endringer i forhold til rådmannens forslag til handlings- og økonomiplan 2020-2023, lagt fram 25. september. Tall i millioner kroner.

** Positive tall er overføringer fra 2019 til 2020 på grunn av redusert framdrift. Negative tall er overføring fra 2020 til 2019 på grunn av økt fremdrift*

Investering

<i>Investeringsområder</i>	<i>Prosjektnavn</i>	
Administrasjonsbygg og byrom	01. Gamle Breidablikk skole - istandsetting	6

Trondheim kommune

Administrasjonsbygg og byrom Til sammen		6
Bolig	01. Heggstad bofellesskap	9
	01. Ordinære utleieboliger	0
	01. Tonstad Øst	6
	02. Småhus	2
Bolig Til sammen		17
Byrom parker og grøntanlegg	10. Torvet	-25
	11. Marinen park og lekeplass	8
Byrom parker og grøntanlegg Til sammen		-17
Formålstomt	01. Formålstomter - kjøp av areal	25
Formålstomt Til sammen		25
Helse og velferd	01. Risvollan HVS	30
	09. Olavsgården mestringscenter	6
	12. Mauritz Hansens gate	5
Helse og velferd Til sammen		41
Idrett og friluftsliv	06. Tursti langs Nidelva til Klæbu	10
	07. Vassfjelløypa	3
	10. Helse- og arenabygg Granåsen	1
	12. Granåsen rullerløyper	22
	14. Hoppanlegg - ombygging	-2
	15. Rekkefølgekrav Smistadveien/områdeplan	34
	17. Overordnet planlegging (utvikling, prosjektering, prosjektledelse)	2
	18. Dalen aktivitetspark	8
	19. Hammersborg parkeringsplass og skiløype	7
	20. Lade idrettspark, utbygging	8
	21. Toalettforbedring Grønlia og Elgsethytta	2
	22. Toalettforbedring Markahyttene	1
	23. Østmarkneset bryggeanlegg	2
Idrett og friluftsliv Til sammen		97
Kirker og kirkegårder	03. Erverv Katterem gravplass	44
	04. Erstatningsbolig Katterem	6
	06. Charlottenlund gravlund, turdrag	11
	07. Leira adkomstvei	13
Kirker og kirkegårder Til sammen		74
Skole	03. Huseby barneskole/Huseby ungdomsskole	21

Trondheim kommune

Skole Til sammen		21
Ubebygde bolig og næringsareal	03. Lillebyområdet hovedanlegg	5
	04. Heggstad søndre	24
	05. Tiller Øst III	12
	08. Killingdalområdet - miljøtiltak	1
	09. Østmarka og Ringve	2
Ubebygde bolig og næringsareal Til sammen		44
Veg	01. Gatelyst nye forskrifter	1
Veg Til sammen		1
Sluttsum		309

Finansiering

Bykassefinansierte lån	244
Eksternfinansierte lån	30
Mva.-kompensasjon	35
Refusjoner	0
Salgsinntekt	0
Tilskudd	0
Sum finansiering	309

Balanse

0

Samlet sett forskyves investeringer for 309 millioner kroner fra 2019 til 2020. Dette beløpet foreslås rebevilget til 2020. De økte investeringene i 2020 foreslås finansiert med økt bruk av lån og økt momskompensasjon. I [tredje økonomirapport](#) er årsaken til forskyvningene beskrevet.

Helseplattformen

I rådmannens forslag til handlings- og økonomiplan er det en forutsetning om 25 millioner kroner i merverdiavgiftskompensasjon på prosjektet Helseplattformen. Det er foreløpig uavklart om prosjektet vil få merverdiavgiftskompensasjonen tilsvarende 25 millioner kroner. Rådmannen vil komme tilbake med eventuell endring i finansieringen av prosjektet i neste års handlings- og økonomiplan 2021-2024.

Granåsen

I rådmannens forslag til handlings- og økonomiplan 2020-2023 25. september er det i 2022/2023 budsjettert med et tilskudd på 250 millioner kroner i nasjonale anleggsmidler (fra spillemidler) til utbyggingen i Granåsen. Den 22.oktober ble det offentliggjort at Kulturdepartementet gir Trondheim kommune og Granåsen tilsagn om 180 millioner kroner fra spillemidlene til utbygging av Granåsen skisenter for Ski-VM. Dette er innarbeidet i tilleggssinnstillingen. Tilskuddet forutsetter at Ski-VM i nordiske grener 2025 blir lagt til Trondheim.

Låneopptak

Trondheim kommune

Endringene beskrevet over er tatt hensyn til i tilleggsinnstillingen. Som følge av de foreslåtte endringene i investeringer beskrevet over, reduseres bruk av lån i 2019 med 295 millioner kroner og økes med 274 millioner kroner i 2020. Rådmannens forslag til låneopptak til investeringer i 2020 endres derfor fra 1 743 millioner kroner til 2 017 millioner kroner.

Tabell 5 Oversikt over investeringer og finansiering i 2020-2023. Tall i millioner kroner

Oversikt over investeringer og finansiering i 2020 - 2023. Tall i millioner kroner

	2020	2021	2022	2023	Sum 2020- 2023
Barnehage	76	63	63	22	225
Skole	461	319	466	180	1425
Barne og familietjenesten	5	10	20	5	38
Helse og velferd	630	617	579	364	2190
Bolig	101	93	93	83	369
Idrett og friluftsliv	182	276	421	162	1042
Kultur og kunst	21	15	16	10	62
Kirker og kirkegårder	162	81	77	102	423
IT	78	86	43	33	240
Formålstomt	126	99	90	90	404
Ubebygde bolig og næringsareal	229	135	137	147	648
Eiendomsinvesteringer	27	27	26	27	107
Veg	50	46	52	53	200
Vann	199	231	234	234	897
Avløp	296	249	261	256	1063
Avfall	2	2	2	2	8
Byrom parker og grøntanlegg	72	16	18	14	120
Trondheim parkering	6	5	4	5	20
Administrasjonsbygg og byrom	6	0	0	0	6
Miljøpakken	200	200	200	200	800
Sum investeringer	2927	2569	2802	1988	10286
Bruk av lån-bykassefinansierte	1422	787	1315	191	3715
Bruk av lån-eksternfinansierte	595	541	500	523	2159
Salg av anleggsmidler	175	196	170	135	676
Tilskudd	46	379	108	546	1078
Refusjoner	274	273	281	286	1114
Kompensasjon for Mva.-kompensasjon	328	279	311	189	1107
Overføringer fra driftsregnskapet	87	114	117	119	437
Sum finansiering	2927	2569	2802	1988	10286

4.1 Prosjektfinansiering

Det gis en oversikt over investeringsutgiftene og finansiering for hvert investeringsområde og på prosjektnivå. Oversikten er tilgjengelig på denne [nettsiden](#) eller ved å laste ned som [pdf-fil](#).

5. Gebyrer, avgifter og brukerbetaling

Rådmannen fremmet i [kapittel 6 i rådmannens budsjettforslag](#) forslag til endringer i gebyrer, avgifter og egenbetalinger. En av forutsetningene som lå til grunn for forslaget, var en forventning om en kommunal deflator på 3,0 prosent i 2020. Regjeringens forslag til statsbudsjett fører til noen avvik fra forutsetningene rådmannen la til grunn for sitt forslag. I statsbudsjettet er den kommunale deflatoren anslått til 3,1 prosent, det er også noen mindre endringer knyttet til maksimalsatser for korttidsopphold i institusjon, barnehage og dagsenteropphold samt noen endringer knyttet til skole og fritidsordningen. Regjeringen har videre foreslått maksimalsatser for korttidsopphold i institusjon og dagsenteropphold i statsbudsjettet. Rådmannen fremmer derfor i dette kapitlet et nytt forslag til endring i gebyrer, avgifter og brukerbetaling. Rådmannen har i dette kapitlet også tatt inn en kort omtale av forslag til endring i satser for gateparkering m.m.

5.1 Byutvikling

Tabellene under viser rådmannens forslag til endringer i gebyrer og avgifter innenfor byutviklingsområdet.

Tabell 6 Oversikt over foreslått endring i gebyrer for 2020		
	Gjennomsnittlig endring fra 2020 i prosent	
	Nominell endring	Reell endring
Avløpsgebyr	15,0	11,9
Tilknytningsgebyr avløp	3,0	-0,1
Vanngebyr	9,0	5,9
Tilknytningsgebyr vann	3,0	-0,1
Renovasjonsgebyr	2,5	-0,6
Slamgebyr	2,5	-0,6
Tilsynsgebyr slam	2,5	-0,6
Feiegebyr	8,0	4,9
Gebyr for terrenginngrep i forurenset grunn	3,0	-0,1
Gebyr for tilsyn og service av fyrkjeler	3,0	-0,1
Byggesaksgebyr	10,0	6,9
Oppmålingsgebyr	3,0	-0,1
Eierseksjoneringsgebyr	0,0	-3,1
Plangebyr	10,0	6,9

Trondheim kommune

Innenfor de områdene som har selvkostfond har ikke rådmannen sett det som nødvendig å foreslå gebyrendringer som følge av endringen i anslaget for kommunal deflator som kom i statsbudsjettet. En endring i deflatoren på 0,1 prosentpoeng medfører kun små endringer i nettoresultat for selvkostområdene, så rådmannen finner det mest formålstjenlig å ta dette avviket mot områdenes selvkostfond.

Tabell 7 Oversikt over foreslått endring i avgifter for 2020		
	Gjennomsnittlig endring fra 2020 i prosent	
	Nominell endring	Reell endring
Kart- og plantjenester	3,1	0,0
Leie av offentlig grunn	3,1	0,0

Tabell 8 Oversikt foreslått nivå piggdekkgebyr sesongen 2019/2020. Pris i kroner	
Type oblat	Pris
Dagsoblat	35
Månedsoblat	450
Sesongoblat	1 400
Tilleggsgebyr ved manglende betaling	750

Avgiftssatser for gateparkering

Rådmannen vil i sak om avgiftssatser mm fremme forslag til satser for 2020. Rådmannen vil foreslå en økning i avgiftssatsene utover lønns- og prisvekst for gateparkering.

5.2 Oppvekst og utdanning

Tabellen under viser rådmannens forslag til endringer i kontingent for skolefritidsordning, barnehage og kulturskolen.

Tabell 9 Oversikt over foreslått endring i avgifter for 2020		
	Gjennomsnittlig endring fra 2019 i prosent	
	Nominell endring	Reell endring
Skolefritidsordning	3,1	0,0
Barnehage*	3,1	0,0
Kulturskolen	3,1	0,0
*følger statens maksimalpris		

Barnehage

Maksimalpris for foreldrebetaling i barnehage fastsettes av staten. Regjeringen foreslår at maksimalprisen for en heltidsplass i barnehage økes med 95 kroner per måned fra 3 040 kroner til 3 135 kroner per måned fra 1.1.2020.

Trondheim kommune

SFO

Regjeringen foreslår å innføre en nasjonal ordning med inntektsgradert foreldrebetaling i SFO på 1. og 2. trinn fra skoleåret 2020/2021. Dette innebærer at foreldrebetaling for et heltidstilbud i SFO på 1.–2. trinn maksimalt skal utgjøre 6 prosent av den samlede person- og kapitalinntekten i husholdningen. I dag er det rundt regnet 2 prosent av husholdningene som får inntektsmoderasjon i SFO. Det antas at den nye ordningen vil omfatte 10-15 prosent av husholdningene.

Med den nye ordningen for inntektsgradert foreldrebetaling på 1. og 2. trinn SFO vil kommunen få to modeller for inntektsmoderasjon på SFO, en på 1. og 2. trinn og en på 3. og 4. trinn. Dagens modell for inntektsmoderasjon på SFO er ganske ressurskrevende der både på husstandens inntekter og utgifter blir lagt til grunn for beregningen og den kan gi andre utslag enn den nye modellen på 1. og 2. trinn. En innføring av ny modell på hele SFO 1. til 4. trinn vil koste 0,2 millioner kroner ekstra i 2020, 0,7 millioner kroner i 2021 og 1,2 millioner kroner i 2022 og 2023. Rådmannen har ikke funnet det riktig å legge inn disse ekstra midlene, men informerer om forholdet slik at dette kan vurderes politisk.

5.3 Helse og velferd

Tabellen viser rådmannens forslag til endringer i egenbetalinger innenfor helse- og velferd.

Tabell 10 Oversikt over foreslått endring i egenbetalinger i 2020		
	Gjennomsnittlig endring fra 2019 i prosent	
	Nominell endring	Reell endring
Praktisk bistand i hjemmet*	3,1	0,0
Matombringning til hjemmeboende	3,1	0,0
Korttidsopphold i institusjon**		
Dagsenteropphold**		
Fysioterapitjenester (kommunale)***		
Tilleggstjenester	3,1	0,0
Vaksinering	3,1	0,0
Helsefremmende opphold	3,1	0,0
*maksimalsats for inntekt inntil 2G: kr 210 per måned		
** følger statens maksimalsatser		
***) Foreslås fritak for egenbetaling		

5.4 Kultur og næring

Tabellen viser rådmannens forslag til endringer i egenbetalinger innenfor kultur og næring.

Tabell 11 Oversikt over foreslått endring i leiepriser for idrettsanlegg i 2020		
	Gjennomsnittlig endring fra 2019 i prosent	
	Nominell endring	Reell endring

Leiepriser for idrettsanlegg	3,1	0,0
------------------------------	-----	-----

6. Kjøp fra andre, overføringer og tilskudd (kapittel 28)

Rådmannen spesifiserte i kapittel 28 i rådmannens forslag til handlings- og økonomiplan forslag til bevilgninger til:

- Kjøp fra andre (art 370)
- Kjøp fra interkommunale selskap der kommunen selv er deltaker (art 375)
- Kjøp fra foretak som fører særregnskap (art 380)
- Overføringer til andre, for eksempel tilskudd til lag og organisasjoner (art 470)
- Overføring til interkommunale selskap der kommunen selv er deltaker (art 475)
- Overføringer til foretak (art 480)

En av forutsetningene som lå til grunn for forslaget, var en forventning om at den kommunale deflatoren (anslaget på lønns- og prisvekst) ville bli på 3 prosent i 2020. I regjeringens forslag til statsbudsjett er den kommunale deflatoren anslått til 3,1 prosent. Dette får konsekvenser for rådmannens forslag til bevilgninger på KOSTRA-artene spesifisert over.

Rådmannen har kommet til at tilstanden rundt Jonsvatnet nå er så bra at det ikke lenger er nødvendig å leie inn Jonsvatnet idrettslag til å plukke søppel rundt vannkilden. Overføringen til Jonsvatnet idrettslag for utførelsen av denne oppgaven er derfor tatt ut av budsjettet.

Oversikten over tilskuddene er tilgjengelig på denne [nettsiden](#) eller ved å laste ned som [pdf-fil](#).

7. Korreksjoner og presiseringer

Etter at rådmannen la fram forslaget til handlings- og økonomiplan 2020-2023, budsjett 2020 25. september ser rådmannen at det er behov for å informere om følgende:

Nye befolkningsprognoser

Trondheim kommune utarbeider i samarbeid med Trondheimsregionen befolkningsprognosene årlig og ny prognose ferdigstilles normalt hver høst. Ved oppstarten av rådmannens arbeid med økonomiplanen gjøres det en mindre oppdatering av denne. Det er befolkningsprognosen fra mars (TR2018M-2019 Trondheim) som er brukt i rådmannens arbeid med handlings- og økonomiplanen. I oktober ble Trondheimsregionens nye befolkningsprognose (TR2019M) publisert. Til grunn for den nye prognosen er:

- oppdatert befolknings- og flyttestatistikk
- nyere fødselsfrekvenser
- nye framskrevne dødssannsynligheter fra SSB.
- justert beregningsmåte for døde i modellen.

For Trondheim viser den nye prognosen like stor samlet vekst som prognosen "TR2018M-2019 Trondheim", som er lagt til grunn for rådmannens forslag til handlings- og økonomiplan. Fordelingen av befolkningsvekst på alder blir imidlertid en del endret. I den nye prognosen er både prognose på antall barn 1-5 år og personer over 85 år redusert. Redusert vekst i de eldste eldre vil bety at behovet for nye heldøgns plasser reduseres noe, jf [tabell 13-4 Demorafisk behov](#). Endringen har størst effekt mot slutten og etter økonomiplanperioden.

Trondheim kommune

Rådmannen foreslår at økonomiplanen fortsatt baseres på befolkningsprognosen som ble publisert i mars ("TR2018M-2019 Trondheim"). Dersom informasjon om faktiske befolkningstall per 1.1.2020 tilsier at vi bør endre driftsrammene til tjenestoområdene alt i 2020 vil rådmannen komme tilbake til dette i 1. økonomirapport 2020. Rådmannen vil i forslag til handlings- og økonomiplan 2021-2024 komme tilbake til hvordan de nye prognosen påvirker både inntekts- og utgiftssiden til kommunen på lengre sikt.

Tilskudd til private barnehager ved kommunesammenslåing

Hovedregelen i § 16 *Kommunesammenslåing* i barnehagelovens *Forskrift om tilskudd til private barnehager* innebærer at driftstilskudd til de private barnehagene i 2020 og 2021 skal beregnes ut fra de opprinnelige kommunenes regnskap og barnetall i 2018 og 2019, fram til den nye kommunen i 2022 har et eget regnskap (2020) å beregne driftstilskuddet til alle de private barnehagene ut fra. Satsene for driftstilskudd er i dag høyere i Trondheim enn i Klæbu. Merkostnaden ved å gi de private ordinære barnehagene i Klæbu samme satser som tilsvarende barnehager i Trondheim i 2020 og 2021 er beregnet til om lag 1,1 million kroner for hvert av årene. Rådmannen har i budsjettforslaget ikke funnet rom for å prioritere tilskudd ut over minimumsforpliktelsen i lovverket.

Fellesnemnda behandlet 15.10.2019 i [sak 75/19](#) en orientering om dette og fattet følgende vedtak: *Fellesnemnda tar saken til orientering. Fellesnemnda finner det urimelig at to private barnehager i Klæbu skal få lavere sats enn sammenlignbare barnehager i nye Trondheim kommune i to år etter sammenslåingen. Fellesnemnda mener at nødvendig økonomisk dekning for å sikre likebehandling bør innarbeides i budsjett for 2020 og 2021.*

Korrigerings av budsjetttiltak på barne- og familietjenesten knyttet til Lade Motor og styrking av budsjett til fosterhjemstiltak

I budsjettforslaget 25.september har rådmannen foreslått et effektiviseringstiltak tilsvarende 1 million kroner knyttet til avvikling av fritidstiltak på Lade Motor, Uteseksjon. Rådmannen har etter en ny vurdering redusert størrelsen på effektiviseringstiltak med 0,4 millioner kroner.

Revidert forslag til effektiviseringstiltak 15. *Avvikling av fritidstilbudet Lade Motor i Uteseksjonen* tilsvarer derfor 0,6 millioner kroner og fordeles på følgende måte:

- 0,3 millioner kroner i drift av Lade Motor Racing (LMR)
- 0,3 millioner kroner i lønnsutgifter til engasjementstilling i Lade Motor

Som konsekvens av denne korrigeringen foreslår rådmannen å redusere tiltak 05. *Styrking av budsjett til fosterhjemstiltak* med tilsvarende 0,4 millioner kroner for å få total budsjettamme i balanse. Revidert forslag til tiltak 05. *Styrking av budsjett til fosterhjemstiltak* tilsvarer derfor 1,6 millioner kroner i 2020 og 2021.

Reduserte kostnader til prosjekter - skole

Utdanningsdirektoratet inviterte i 2016 Trondheim, Oslo, Stavanger og Drammen kommune til å delta i et prosjekt med gratis kjernetid. Alle kommunene fikk 5 millioner kroner hver og prosjektet avsluttes våren 2020. I Trondheim deltar Lilleby og Huseby skole i prosjektet. Pga manglende finansiering er det tidligere lagt inn en kommunal bevilgning på 1,4 millioner kroner. Prosjektet med gratis kjernetid avvikles fra og med høsten 2020 og kommunen sparer 600 000 kr i 2020 og 1,4 millioner kroner i 2021. Dette er en del av innsparingene på i tiltak nr 13 som omhandler "Reduserte kostnader prosjekter".

Boliger for rusmiddelavhengige på psykisk helse og rus

Det er behov for boliger tilpasset til personer med rus og psykiske problemer kombinert med atferdsproblematikk. Rådmannen foreslår derfor at dette behovet omtales under kapittel 11.3 Forslag til driftsbudsjett:

Småhus

Trondheim kommune

Det er behov for ulike botilbud for rusmiddelavhengige. Småhus er et vellykket tilbud for personer som ikke er i stand til å bo tett sammen med andre og det planlegges tre nye småhus i planperioden. Det er utfordrende å finne egnede tomter til formålet.

Nytt botilbud

Et mindre botilbud for rusmiddelavhengige ble avvirket i 2018 på grunn av branntilløp som førte til store vannskader. Det er igangsatt mulighetsstudie for utredning av et nytt bygg på samme tomt for personer med ROP - lidelser, samtidig rus og psykiske lidelser.

Kapittel 30 avgiftsbalansen

I tabell 30.3 i rådmannens budsjett ble det avglemt å legge inn den prosentvise økningen i vanngebyr som er forutsatt i budsjett og økonomiplan for 2020-2023. Det er rettet opp.

Oversikten over avgiftsbalansen er tilgjengelig på denne [nettsiden](#) eller ved å laste ned som [pdf-fil](#).

8. Obligatoriske hovedoversikter og tallbudsjett

Tabell 12. Økonomisk oversikt etter art.

	Regnskap 2018	Budsjett 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023
1. Rammetilskudd	-3805	-3992	-4128	-4145	-4178	-4253
2. Inntekts- og formuesskatt	-6182	-6256	-6686	-6736	-6782	-6835
3. Eiendomsskatt	-685	-703	-731	-731	-731	-731
4. Andre skatteinntekter	0					
5. Andre overføringer og tilskudd fra staten	-2580	-2095	-1992	-1929	-1860	-1864
6. Overføringer og tilskudd fra andre	-122	-115	-116	-116	-116	-116
7. Brukerbetalinger	-665	-672	-686	-685	-685	-685
8. Salgs- og leieinntekter	-1482	-1415	-1488	-1506	-1522	-1542
9. Sum driftsinntekter	-15531	-15249	-15827	-15848	-15875	-16026
10. Lønnsutgifter	7050	7246	7466	7455	7438	7575
11. Sosiale utgifter	2018	2006	2017	2070	2048	2061
12. Kjøp av varer og tjenester	4357	4341	4504	4488	4426	4399
13. Overføring og tilskudd til andre	1146	962	1002	953	942	947
14. Avskrivninger	660	0	0	0	0	0
15. Fordelte utgifter	-106	-304	-304	-304	-304	-304
16. Sum driftsutgifter	15125	14252	14686	14662	14549	14678
16. Brutto driftsresultat	-406	-997	-1141	-1186	-1326	-1348
17. Renteinntekter	-246	-333	-361	-367	-365	-370
18. Utbytter (deler av renteinntekter)	-27	-12	-19	-20	-21	-21
19. Gevinster og tap på finansielle	53	0	0	0	0	0

Trondheim kommune

instrumenter						
20. Renteutgifter	370	439	512	549	549	586
21. Avdrag på lån	663	735	819	860	884	885
22. Netto finansutgifter	813	829	951	1022	1047	1080
23. Motpost avskrivninger	-660					
24. Netto driftsresultat	-253	-168	-190	-164	-279	-267
Disponering eller dekning av netto driftsresultat						
25. Overføring til investering	194	95	127	151	152	151
Mindreforbruk året før	-449					
26. Netto avsetninger til eller bruk av bundne driftsfond	24	-62	-62	-62	-62	-62
27. Netto avsetninger til eller bruk av disposisjonsfond	241	136	124	75	188	178
28. Dekning av tidligere års merforbruk	0					
29. Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	11	168	190	164	279	267
30. Fremført til dekning i senere år (merforbruk)	-242	0	0	0	0	0

Tabell 13. Bevilgningsoversikt - drift

	Regn- skap 2018	Budsjett 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023
1. Rammetilskudd	-3805	-3992	-4128	-4145	-4178	-4253
2. Innteks- og formueskatt	-6182	-6256	-6686	-6736	-6782	-6835
3. Eiendomsskatt	-685	-703	-731	-731	-731	-731
4. Andre generelle driftsinntekter	-871	-671	-551	-485	-413	-413
5. Sum generelle driftsinntekter	-11543	-11622	-12096	-12098	-12105	-12232
6. Sum bevilgninger drift, netto	10477	10 625	10 954	10 911	10 780	10 885
7. Avskrivninger	660	0	0	0	0	0
8. Sum netto driftsutgifter	11137	10 624	10 954	10 911	10 779	10 885
9. Brutto driftsresultat	-407	-998	-1142	-1187	-1325	-1348
10. Renteinntekter (deles i to linjer)	-246	-333	-361	-367	-365	-370
11. Utbytter	-27	-12	-19	-20	-21	-21
12. Gevinster og tap på finansielle instrumenter	53	0	0	0	0	0
13. Renteutgifter	370	439	512	549	549	586
14. Avdrag på lån	663	735	819	860	884	885
15. Netto finansutgifter	813	829	951	1 022	1 047	1 080
16. Motpost avskrivninger	-660					

Trondheim kommune

17. Netto driftsresultat	-253	-169	-191	-165	-278	-267
Disponering eller dekning av netto driftsresultat:						
18. Overføring til investeringer	194	95	128	151	152	151
Mindreforbruk året før	-449					
19. Netto avsetning til eller bruk av bundne driftsfond	24	-62	-62	-62	-62	-62
20. Netto avsetning til eller bruk av disposisjonsfond	241	136	124	75	188	178
21. Dekning av tidligere års merforbruk	0					
22. Sum disponering eller dekning av netto driftsresultat	11	168	190	164	279	267
23. Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	-242	0	0	0	0	0

Tabell 14. Detaljert oppstilling punkt 6 i bevilgningsoversikt drift

	Budsjett 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023
Sum fordelt til drift	10 625	10 954	10 911	10 780	10 885
Barnehage	1 664	1 741	1 751	1 793	1 828
Skole	1 883	1 987	1 980	1 968	1 968
Barne- og familietjenesten	836	808	787	753	756
Kvalifisering og velferd	653	618	565	500	503
Psykisk helse og rus	250	260	259	260	261
Bo- og aktivitetstilbud	681	747	756	767	776
Helse- og omsorgstjenester	2 424	2 543	2 602	2 668	2 749
Flyktninger	16	8	7	7	7
Kultur og kirke	344	341	339	339	343
Idrett og friluftsliv	148	166	166	150	150
Næring og samfunn	14	15	15	15	15
Plan- og bygningstjenester	43	50	79	39	40
Miljø og landbruk- og laboratorietjenester	72	67	58	58	58
Tekniske tjenester	562	574	571	570	570
Eiendomstjenester	442	454	458	467	471
Bystyresekretariatet, folkevalgte, kontrollkomiteen og revisjonen	72	63	67	60	68
Rådmannen og strategisk ledelse	145	145	144	142	142
Interne tjenester og arbeidsgiverområdet	427	401	384	378	379
Tilleggsbevilgninger	163	232	196	160	124

Trondheim kommune

Diverse sentrale bevilgninger	299	282	326	304	320
Trondheim parkering	-95	-82	-82	-82	-82
Ressurskrevende brukere	-206	-206	-210	-213	-216
Korreksjon 1A	-213	-260	-310	-325	-347

Tabell 15 Bevilgningsoversikt investering	Regnskap 2018	Budsjett 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023
1. Investeringer i varige driftsmidler	2 437	3 444	2 927	2 569	2 802	1 988
2. Tilskudd til andres investeringer	115	0	0	0	0	0
3. Investeringer i aksjer og andeler	93	39	41	42	44	46
4. Utlån av egne midler	324	328	350	350	350	350
5. Avdrag lån	176	163	160	165	170	174
6. Sum investeringsutgifter	3 146	3 974	3 478	3 126	3 366	2 558
7. Kompensasjon for merverdiavgift	-303	-369	-328	-279	-311	-189
8. Tilskudd fra andre	-87	-93	-46	-379	-138	-586
9. Salg av varige driftsmidler	-215	-172	-175	-196	-170	-135
10. Salg av finansielle anleggsmidler	-2	0	0	0	0	0
11. Utdeling fra selskaper	0	0	0	0	0	0
12. Mottatt avdrag på utlån av egne midler	-772	-578	-434	-438	-451	-460
13. Bruk av lån	-1 571	-2 665	-2 367	-1 678	-2 135	-1 024
14. Sum investeringsinntekter	-2 949	-3 877	-3 351	-2 970	-3 204	-2 393
15. Videreutlån	305	314	350	350	350	350
16. Bruk av lån til videreutlån	-312	-314	-350	-350	-350	-350
17. Avdrag på lån til videreutlån	162	161	160	165	170	174
18. Mottatte avdrag på videreutlån	-155	-161	-160	-165	-170	-174
19. Netto utgifter videreutlån	0	0	0	0	0	0
20. Overføring fra drift	-194	-95	-128	-156	-162	-165
21. Netto avsetninger til eller bruk av bundne investeringsfond	-4	0	100	100	100	100
22. Netto avsetninger til eller bruk av ubundet investeringsfond		-2	-100	-100	-100	-100
23. Dekning av tidligere års udekket beløp	0	0				
24. Sum overføring fra drift og netto avsetninger	-198	-96	-128	-156	-162	-165
25. Fremført til inndekking i senere år (udekket beløp)	0	0	0	0	0	0

Tabell 16 Detaljert oppstilling punkt 1 Investeringer i varige driftsmidler	Budsjett 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023
Barnehage	105	76	63	63	22

Trondheim kommune

Skole	333	461	319	466	180
Barne og familietjenesten	11	5	10	20	5
Helse og velferd	579	630	617	579	364
Bolig	194	101	93	93	83
Idrett og friluftsliv	425	182	276	421	162
Kultur og kunst	18	21	15	16	10
Kirker og kirkegårder	176	162	81	77	102
IT	92	78	86	43	33
Formålstomt	105	126	99	90	90
Ubebygde bolig og næringsareal	200	229	135	137	147
Eiendomsinvesteringer	41	27	27	26	27
Veg	272	50	46	52	53
Vann	293	199	231	234	234
Avløp	440	296	249	261	256
Avfall	2	2	2	2	2
Byrom parker og grønntanlegg	149	72	16	18	14
Administrasjonsbygg og byrom	10				
Trondheim parkering		6	5	4	5
Miljøpakken		200	200	200	200
Sum investeringer	3444	2921	2569	2802	1988

Tabell 17 Detaljert oppstilling punkt 3 Investerings i aksjer og andeler	Regnskap 2018	Budsjett 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023
Egenkapitalinnskudd i TKP	31	33	36	38	39	41
Egenkapitalinnskudd i KLP	6	6	5	5	5	5
Kjøp av aksjer i Trondheim Spektrum	55	0	0	0	0	0
Kjøp av aksjer i Trondheim Parkering AS	1	0	0	0	0	0
Sum investering i aksjer og andeler	93	39	41	42	44	46

Tabell 18 Detaljert oppstilling punkt 4 Utlån av egne midler	Regnskap 2018	Budsjett 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023
Utlån til startlånsordningen	311	314	350	350	350	350
Utlån til Trondheim Parkering KF	13	14	0	0	0	0
Sum utlån av egne midler	324	328	350	350	350	350

Tabell 19 Oversikt over gjeld og andre vesentlige langsiktige forpliktelser	Regnskap 2018	Budsjett 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023
Lån til investeringsformål	15 171	17 109	17 496	17 939	18 786	18 491

Trondheim kommune

Lån til videre utlån - startlån	1 672	1 777	1 952	2 087	2 218	2 344
Lån til videre utlån - Stiftelsen pirbadet	230	218	207	196	186	175
Sum lån	17 073	19 104	19 656	20 223	21 189	21 010

Rådmannen i Trondheim, 24.10.2019

Morten Wolden
rådmann

Olaf Løberg
kommunaldirektør

Elektronisk dokumentert godkjenning uten underskrift

Vedlegg:

Rådmannens forslag til handlings- og økonomiplan 2020-2023, budsjett 2020 av 25. September.

[... Sett inn saksutredningen over denne linja](#)